

Notat vedrørende Friluftsrådets foretræde for Folketingets udvalg for fødevarer, landbrug og fiskeri 2. maj 2012

Ændring af lov om randzoner

Friluftsrådet støtter lovforslaget

Friluftsrådet støtter forslaget om ændring af lov om randzoner og er meget tilfreds med, at der lægges op til at fjerne den særregel, som blev indført med randzonenlovens vedtagelse i sommeren 2011 og som afviger fra naturbeskyttelseslovens almindelige bestemmelser om adgang på udyrkede arealer. Friluftsrådet har fulgt den igangværende debat om lovforslaget og på baggrund heraf har Rådet fundet det formålstjenligt at fremføre en række synspunkter for Fødevarerudvalget inden den videre behandling af lovforslaget.

Adgang til landbrugslandskabet

Randzonerne vil få stor natur- og friluftsmæssig værdi. Strukturudviklingen i landbrugslandet har betydet nedlæggelse af mange markveje og stier. Det har gjort landbrugslandskabet til et lukket land med begrænsede muligheder for at færdes og komme tæt på natur og landbrugsproduktion. Med randzonerne forbedres den rekreative infrastruktur over hele landet og skaber dermed flere og bedre naturoplevelser hos den enkelte borger.

For 20 år siden fik offentligheden adgang til at færdes til fods på udyrkede arealer ifølge naturbeskyttelsesloven. Det har fungeret upåklageligt i 20 år, og der er tale om et grundlæggende princip i naturbeskyttelsesloven. Det er dog vigtigt at huske på, at naturbeskyttelsesloven også indeholder bestemmelser, der sørger for, at der helt eller delvist kan lukkes for offentlighedens adgang, hvis særlige forhold taler derfor eksempelvis særlige naturbeskyttelseshensyn. Naturbeskyttelsesloven bestemmer, at der kan ske lukning for offentlighedens adgang, hvis færdslen er til gene for den erhvervmæssige udnyttelse af ejendommen, eller hvis den i særlig grad generer privatlivets fred, eller hvis der er behov for beskyttelse af dyre- og planteliv. Derfor virker det meningsløst at have en undtagelsesbestemmelse i randzonenloven, der gør at befolkningen ikke har adgang til en del af de udyrkede arealer på randzonerne, når de ellers kan færdes på de øvrige udyrkede arealer herunder også andre privatejede udyrkede landbrugsarealer.

Færdsel og forstyrrelser

Gentagne gange er der i den offentlige debat fremført bekymringer for naturen og biodiversiteten. Både Dansk Ornitologisk Forening og Danmarks Naturfredningsforening bakker op om forslaget, og derfor kan det undre, at naturen tages som gidsel i denne sammenhæng. Ydermere konkluderer et notat fra februar 2012 fra Det nationale Center for Miljø og Energi ved Aarhus Universitet (det tidligere DMU), at det ikke vil skade biodiversiteten, at befolkningen får adgang til randzonerne. Biodiversiteten er truet af mængden af egnede levesteder og ikke af omfanget af rekreativ aktivitet. Samlet set vurderer forskerne, at lovændringen vil medføre meget begrænset færdsel de fleste steder. Tilsvarende er bekræftet af forskere fra Københavns Universitet (Center for Skov & Landskab).

Ingen energiafgrøder

Friluftsrådet støtter, at der med lovforslaget fjernes muligheden for at tilplante randzonerne med energiafgrøder, som eksempelvis pil, poppel og rødel. En tilplantning af randzonerne vil få markante negative konsekvenser for den æstetiske oplevelse af landskabet, hvis der langs vandløb og søer etableres flere meter høje bæltter med energiafgrøder. En række vandløb og søer er netop udpeget efter Planlovens § 11a stk. 1, nr. 15, som områder med særlige landskabelige værdier. Disse ville blive ødelagt af op til 10 meter høje mure af energiafgrøder.

Ubegrundet frygt for gener

Lovforslaget, om at tillade offentligheden mulighed for at færdes og opholde sig i disse naturarealer på linje med andre udyrkede arealer, bidrager ydermere til, at skabe forståelse bredt i befolkningen for, at der afsættes milliarder til sikring af dansk natur og landbrug. Når lodsejerne kompenseres med offentlige støtte midler for ikke at opdyrke randzonerne, er det kun rimeligt, at borgerne også får mulighed for at benytte dem på denne uskyldige måde.

Lodsejerne har udtrykt stor bekymring for gener ved færdsel, men en række undersøgelser (Københavns Universitet, Skov & Landskab) viser, at der af lodsejeren kun sjældent opleves gener forbundet med offentlig adgang. Det er tydeligt, at bekymringerne er langt større end de reelle gener.

Friluftsrådet vil gerne understrege at randzonerne ikke bliver overrendt af støjende grupper med løse hunde, der efterlader affald i naturen. Der er ikke tale om etablerede stier langs vandløb og søer, men derimod et udyrket areal med mulighed for færdsel til fods. Løse hunde kan være et problem, men man kan ikke forbyde adgang for alle borgere, fordi enkelte ikke overholder loven. Ligesom man heller ikke forbyder bilkørsel, fordi enkelte ikke overholder færdselsloven. Loven er helt klar på dette punkt hunde skal føres i line i naturen med mindre andet er bestemt.

Ved at give befolkningen adgang til nye naturområder, sikres en helhedsorienteret forvaltning, hvor flere interesser varetages. Vi skal ikke tale om fødevarerproduktion uden at tale om natur og naturressourcer, og vi skal ikke tale om natur uden at tale om befolkningens mulighed for at opleve den. Ved at kende naturen, lærer vi vores børn og kommende generationer at passe på den.

Friluftsrådet har gennem tiderne adskillige gange påtaget sig ansvar for at informere eller opdrage folk til, hvordan man opfører sig i naturen. Rådet har på ny igangsat det forberedende arbejde til en kampagne om god adfærd i naturen og forventer, at det vil få positiv indflydelse på befolkningens forståelse for hvordan man på bedste vis færdes i naturen, herunder selvfølgelig på randzoner og andre udyrkede arealer.

Friluftsrådet vil anbefale at lovforslaget vedtages i den form det er fremsat til gavn og glæde for både natur og befolkning.